

Електронна адреса ДП ДІПРОМІСТО «admin@dipromisto.gov.ua»

Зауваження та пропозиції до проекту ДБН «Планування і забудова територій»

Розділ 14 «ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ»

ДБН 360-92**	Пропозиції	ДБН «планування і забудова територій»
10 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	<p>Глеба В., експерт Визначтесь: «містобудівне» чи «просторове» планування територій. Не зрозуміло – де навколишнє природне середовище поділось? Про що взагалі написано і для кого? Природоохоронні заходи передбачені?</p>	<p style="text-align: center;">Прийнято до уваги</p> <p style="text-align: center;">14. Оцінка екологічних умов просторового планування. <i>(назва розділу визначена за вимогою круглих столів при Мінрегіоні (зокрема - Нудельманом В.І.).Посилання на нормативні документи[їх індекс] здійснено за вимогою круглих столів – Мінрегіону, відповідно додатку - Бібліографії.</i></p> <p><i>Розділ має чітку структуру за факторами оцінки, закінчується "планувальними обмеженнями". Застосовується вперше.</i></p>
Охорона і раціональне використання природних ресурсів	<p>Глеба В., експерт Де в законодавстві прописані параметри «Містобудівна оцінка природного середовища життєдіяльності» ??? Параметри?</p>	<p style="text-align: center;">Прийнято до уваги</p> <p><i>Зокрема підрозділ 14.1 визначено - "Містобудівна оцінка природного середовища життєдіяльності".</i> Визначено тлумачення екологічним словником. Навчальним посібником Столберга «Досвід розроблення містобудівної документації», укр.</p>
10.1 При плануванні і забудові населених місць слід керуватись такими принципами: збереження і раціональне використання цінних природних ресурсів; дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище територій з урахуванням потенціальних його можливостей; виділення ландшафтно-рекреаційних територій і заборона на них господарського та іншого будівництва, що перешкоджає використанню даних зон за їх прямим призначенням; дотримання санітарних нормативів, установлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання, курортних, лікувально-оздоровчих зон, населених місць та інших територій від забруднення та шкідливих впливів.	<p>Глеба В., експерт Про що цей пункт? «містобудівна характеристика природної ситуації» - це що таке? Є території містобудівної діяльності, в яких визначається містобудівна ситуація, а є території природного середовища з обмеженням «містобудівних процесів». Пропонується ознайомитись з Аналітичною запискою: "Індикатори стану екологічної безпеки держави» http://www.niss.gov.ua/articles/993/ © Національний інститут стратегічних досліджень</p>	<p style="text-align: center;">Прийнято до уваги Збережено вихідну редакцію</p> <p>14.1.1 При плануванні та забудові населених пунктів та інших територій здійснюється їх комплексна оцінка, що включає містобудівну характеристику природної ситуації, виявлення закономірностей та спрямованості природних та антропогенних процесів, які необхідно враховувати при визначенні містобудівних заходів щодо забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини відповідно до вимог [22]. <i>(Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року»)</i></p>
10.2 Планувальну структуру міських і сільських поселень слід формувати на підставі комплексної оцінки території (агрегована оцінка забруднення міського середовища, економіко-містобудівна оцінка території), яка визначає пріоритетність проведення середовищно-захисних заходів. Територію для будівництва нових і розвитку існуючих міських і сільських поселень відповідно до земельного законодавства України слід передбачати на землях, непридатних для сільськогосподарського	<p>Глеба В., експерт 14.1.2 – 14.1.13 містять тексти щодо оцінювання окремих показників геології, землекористування, надр тощо і не мають відношення до МІСТОБУДУВАННЯ або просторового планування.</p>	<p style="text-align: center;">Прийнято до уваги Збережено вихідну редакцію</p> <p>14.1.2 Комплексна оцінка розробляється за такими характеристиками: місцезорозташування відповідної території, кліматичною, геологічною, гідрогеологічною, характеристикою поверхневих вод, природно-лікувальних ресурсів, ґрунтового покриву, лісових ресурсів, флори і фауни, запасів корисних копалин, ландшафту території і результатами інженерно-будівельної оцінки. <i>(розписані складові комплексної оцінки території)</i></p>

використання, або на сільськогосподарських угіддях гіршої якості, крім випадків надання земельних ділянок за межами населених пунктів і будівництва об'єктів, пов'язаних з обслуговуванням населення (частина II і V статті 31 Земельного кодексу України).

Вилучення земельних ділянок, зайнятих багаторічними насадженнями для несільськогосподарських потреб, земель рекреаційного призначення, заказників, курортів, а також лісів з особливим режимом лісокористування (лісопарки, міські ліси, лісопаркові частини зелених зон населених пунктів, протиерозійні ліси і водоохоронні насадження) для цілей, не пов'язаних з веденням лісового господарства, допускається, як виняток, за рішенням Верховної Ради України. При цьому вилучення земель сільськогосподарського призначення та лісових угідь здійснюється у встановленому порядку при обов'язковій умові відшкодування забудовником збитків і втрат, пов'язаних з вилученням.

14.1.3. Характеристика місцезорозташування складається з урахуванням фізико-географічного районування території України, особливостей рельєфу території та його гідрологічних властивостей.

14.1.4 Кліматична характеристика виконується відповідно до вимог [90] з визначенням основних метеорологічних ризиків щодо планування та забудови території.

14.1.5 Геологічна характеристика будови території включає структуру четвертинних відкладів, що є основою фундаментів та споруд.

14.1.6 Гідрогеологічна характеристика підземних вод щодо їх придатності для питного водопостачання із визначенням зон санітарної охорони та дотримання режиму їх використання виконується відповідно до вимог [42] та [82]. При відсутності проектів зон санітарної охорони допускається застосовувати нормативні показники за об'єктами-аналогами, або тільки по I зоні охорони джерел водопостачання.

14.1.7 Характеристика поверхневих вод виконується з урахуванням класифікації річок відповідно до вимог [2] з урахуванням рівневого режиму, виключно природних паводків 1% та 10% забезпечення. У разі відсутності таких розрахунків – за даними багаторічних спостережень гідрометеорологічних станцій.

14.1.8 Наявність природно-лікувальних ресурсів визначається на підставі кадастрових даних «Курортні лікувальні ресурси України». Зони санітарної охорони родовищ встановлюються відповідно до вимог [16]. В інших випадках застосовуються нормативні показники тільки по I зоні.

14.1.9 Характеристика ґрунтового покриву складається за агропромисловими типами ґрунтів, з оцінкою їх бонітетних та агрохімічних показників. Визначається оцінка ґрунтів за родючістю та особливою цінністю відповідно до вимог [3].

14.1.10 При оцінці запасів корисних копалин використовуються матеріали про їх типи та значення. За відсутності такої інформації, надається тільки перелік родовищ відповідно їх систематики за типами.

14.1.11 Характеристика лісових ресурсів, а також ресурсів фауни здійснюється на підставі матеріалів Державного лісового кадастру.

14.1.12 Характеристика ландшафтної складової території має враховувати дані щодо елементів екологічної мережі (ліси, об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення як існуючі, так і зарезервовані до заповідання, водні акваторії, болота, зелені насадження загального призначення, водоохоронні зони, прибережні захисні смуги та пляжні зони за умов їх визначення у відповідних проектах землеустрою щодо визначення їх меж та характеристик).

14.1.13 Інженерно-будівельну оцінку території необхідно виконувати при розробленні містобудівної документації на місцевому рівні. За сукупністю оцінки відповідних факторів визначаються території, що сприятливі для будівництва.

За межами населених пунктів інженерно-будівельна оцінка виконується в частині визначення природно-техногенної небезпеки. (дана вимога застосовується вперше - Примітка)

Примітка. Додатково, відповідно до завдання на розроблення містобудівної документації, у зонах впливу об'єктів гірничо-видобувної промисловості на підставі наявних проектів може проводитись аналіз території щодо гірничо-геологічного обґрунтування по гірничим відводам: підпрацьованості, тектоніці, розломам, деформації поверхні та ризиків, що виникають від даної діяльності (у складі додаткового спеціалізованого

<p>10.3 Не допускаються проектування і будівництво поселень, промислових та інших народногосподарських об'єктів на площах залягання корисних копалин (крім загальнопоширених) до погодження з органами державного гірничого нагляду, а на площах залягання загальнопоширених корисних копалин - до погодження з обласною Радою народних депутатів. При цьому необхідно керуватися Земельним кодексом України та чинними нормативами.</p> <p>Особливу увагу слід приділяти охороні навколишнього середовища у районі розміщення породних відвалів вугільних шахт. Санітарно-захисна зона породних відвалів повинна становити від 200 до 500 м залежно від висоти, обсягу, складу створюваних порід, фізичного стану, експлуатаційних характеристик териконів, природнокліматичних умов району.</p>	<p>Дюжев А.С. В п.14.2.1 після слів «відповідно до [3]» додати слова «а також поза межами лісових, рекреаційних і куротно-оздоровчих територій і територій природно-заповідного фонду»</p>	<p>розділу).</p> <p>14.2 Вимоги щодо оцінки екологічних умов.</p> <p>14.2.1 Планувальну структуру населених пунктів слід формувати з урахуванням комплексної оцінки території. Території для будівництва нових і розвитку існуючих населених пунктів слід передбачати на землях, непридатних для сільськогосподарського використання, або на малоцінних землях, відповідно до [3].</p> <p>14.2.2 Визначення земельних ділянок, за межами населених пунктів, для розміщення водоочисних споруд, водозаборів, полігонів твердих побутових відходів, інших об'єктів поводження з побутовими відходами, місць поховань) слід здійснювати відповідно до [3].</p> <p>14.2.3 Використання територій залягання цінних корисних копалин загальнодержавного значення для розвитку і забудови населених пунктів, будівництва промислових та інших господарських об'єктів здійснюється згідно з вимогами [4]. Розроблення родовищ загальнопоширених будівельних корисних копалин в межах населених пунктів не допускається (<u>застосовується вперше</u>).</p> <p>14.2.4 Розміщення нових териконів та відвалів породи у межах населених пунктів забороняється.</p>
<p>10.4 Розміщення будинків, споруд і комунікацій не допускається:</p> <p>а) на землях заповідників, заказників, природних національних парків, ботанічних садів, дендрологічних парків і водоохоронних зон;</p> <p>б) на землях зелених зон міст, включаючи землі міських лісів, якщо об'єкти, які проектується, не призначені для відпочинку, спорту або обслуговування приміського лісового господарства;</p> <p>в) у зонах охорони гідрометеорологічних станцій;</p> <p>г) у першій зоні санітарної охорони джерел водопостачання і майданчиків водопровідних споруд, якщо об'єкти, які проектується, не пов'язані з експлуатацією джерел;</p> <p>д) у першій зоні округу санітарної охорони курортів, якщо об'єкти, які проектується, не пов'язані з експлуатацією природних лікувальних засобів курортів;</p> <p>е) у другій зоні округу санітарної охорони курортів допускається розміщувати об'єкти, пов'язані з експлуатацією, розвитком і благоустроєм курортів, а також об'єкти обслуговування населення курортів, якщо вони не викликають забруднення атмосфери, ґрунту і вод, перевищення нормативних рівнів шуму і напруги електромагнітного поля. У третій зоні округу санітарної охорони курортів допускається розміщення об'єктів, які негативно не впливають на природні лікувальні засоби і санітарний стан курорту.</p> <p>Примітка 1. Не допускається розміщення будинків і споруд: на земельних ділянках, забруднених органічними і радіоактивними відходами (до закінчення термінів, установлених органами Міністерства охорони здоров'я України); у небезпечних зонах відвалів породи вугільних, сланцевих шахт і збагачувальних фабрик, зсувів (за відсутності інженерного захисту), сільових потоків і снігових лавин; у зонах можливого катастрофічного затоплення в результаті руйнування гребель або дамб (у зонах затоплення завглибшки 1,5 м і більше, які тягнуть за собою руйнування будинків і споруд, загибель людей, виведення з ладу обладнання підприємств); у сейсмічних районах і зонах, які безпосередньо прилягають до активних розломів; в</p>	<p>Дюжев А.С. П.14.2.5 викласти в редакції: «Розміщення будинків, споруд і комунікацій не допускається: - на землях заповідників, заказників, ботанічних садів, дендрологічних парків; - у межах прибережних захисних смугі зон охоронюваного ландшафту; - на землях озеленених територій загального користування, включаючи землі міських лісів, лісопарків, лугопарків, гідропарків, зон стаціонарної рекреації НПП і РЛП якщо об'єкти, що проектується, не призначені для відпочинку та спорту; — у першій зоні (а для кліматичних курортів у всіх зонах) округу санітарної охорони курортів, якщо об'єкти, які проектується, не пов'язані з експлуатацією природних лікувальних ресурсів курорту; - на територіях закритих кладовищ, звалищ, полігонів твердих побутових відходів; - у зонах активних геологічних розломів, які ускладнені сейсмічністю території на підставі висновків окремого проекту стосовно гірничо-геологічного обґрунтування; - у охоронних зонах магістральних газо-, нафто-, продуктопроводів, складів паливно-мастильних матеріалів,</p>	<p>14.2.5 Розміщення будинків, споруд і комунікацій не допускається: на землях заповідників, заказників, ботанічних садів, дендрологічних парків; у межах прибережних захисних смуг; на землях зелених насаджень загального користування населених пунктів, включаючи землі міських лісів, якщо об'єкти які проектується, не призначені для відпочинку та спорту; у зонах охорони гідрометеорологічних станцій; у зоні ризику авіаційних подій; в межах санітарно-захисних зон; у першій зоні санітарної охорони джерела питного водопостачання і майданчиків водопровідних споруд, якщо об'єкти, що проектується, не пов'язані з експлуатацією джерел (зона встановлюється від межі ділянки споруди, або від локальної свердловини); у першій зоні округу санітарної охорони курортів, якщо об'єкти, які проектується, не пов'язані з експлуатацією природних лікувальних ресурсів курорту; на територіях закритих кладовищ, звалищ, полігонів твердих побутових відходів; у зонах активних геологічних розломів, які ускладнені сейсмічністю території на підставі висновків окремого проекту стосовно гірничо-геологічного обґрунтування; у охоронних зонах магістральних газо-, нафто-, продуктопроводів, складів паливно-мастильних матеріалів, повітряних ліній електропередач без наявності відповідних погоджень; у визначених охоронних зонах природних заповідників (крім об'єктів для відпочинку та спорту), якщо їх діяльність може призвести до негативного впливу на навколишнє середовище; - на земельних ділянках, забруднених органічними і радіоактивними відходами; у небезпечних зонах породних відвалів вугільних, сланцевих шахт і збагачувальних фабрик.</p>

<p>охоронних зонах магістральних продуктопроводів.</p> <p>Примітка 2. Розміщення сільськогосподарських підприємств, будинків і споруд в охоронних зонах заповідників допускається, якщо будівництво вказаних об'єктів або їх експлуатація не порушує природних умов заповідників і не буде загрожувати їхній збереженості. Умови розміщення таких об'єктів повинні бути погоджені з відомствами, у віданні яких знаходяться ці заповідники.</p>	<p>повітряних ліній електропередач без наявності відповідних погоджень;</p> <p>- у визначених охоронних зонах об'єктів і територій природно-заповідного фонду (крім об'єктів для відпочинку та спорту);</p> <p>- на земельних ділянках, забруднених органічними і радіоактивними відходами; у небезпечних зонах породних відвалів вугільних, сланцевих шахт і збагачувальних фабрик. »</p> <p>Український центр сталевих виробництва</p> <p>П.14.2.5 доповнити реченням: «- виражених зонах патогенного впливу відповідно до ДБН А.2.1-1:2014 та медичної статистики»</p>	
<p>10.5 Ліси зелених зон міст, міські та курортні ліси, які відносяться до лісів 1 групи, повинні бути використані у рекреаційних, санітарно-гігієнічних і оздоровчих цілях. У заболочених лісах на території поселень і приміських зон треба передбачати гідролісомеліоративні заходи відповідно до нормативів.</p> <p><i>Вилучення під забудову земель Держлісфонду (перехід лісових площ у нелісові) допускається як виняток і тільки у встановленому законом порядку.</i></p> <p>Розміщення забудови на землях Держлісфонду треба проводити на ділянках, не вкритих лісом або зайнятих чагарником і малоцінними насадженнями.</p>		<p>Дані складові виділені у самостійний розділ № 8. "Ландшафтно-рекреаційні території".</p> <p>8.1.3 ...У містах з чисельністю населення 100 тис. осіб і більше існуючі масиви лісів доцільно перетворювати у міські парки з розрахунку 5 м²/особу та включати їх до складу озелених територій загального користування.</p>
<p>10.6 У межах приміських зон міст на землях лісового фонду треба передбачати формування зелених зон відповідно до чинних нормативів.</p> <p>Територіальна організація зелених зон міст повинна передбачати розділення на лісопаркову і лісгосподарську частину, виділення місць відпочинку населення і територій, що охороняються, які забезпечують виконання оздоровчих і природоохоронних функцій лісу.</p>		<p>Те саме, № 8</p> <p>8.3.1 Позаміські ландшафтні території являють собою сукупність природних та природно-антропогенних ландшафтних комплексів, які знаходяться за межами населених пунктів (ліси, лісопарки, луки, прибережні та водні угіддя, рекреаційні, оздоровчі, природно-заповідні території тощо), і виконують екологічні, санітарно-гігієнічні та рекреаційно-оздоровчі функції; вони можуть бути багатофункціональними та спеціалізованими.</p> <p>а. Основою формування позаміських ландшафтних територій є землі лісового фонду, а також землі рекреаційного, оздоровчого, природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення.</p>
<p>10.7 Навколо міських і сільських поселень, розміщених у безлісних і малолісових районах, треба передбачати створення вітрозахисних і берегоукріплювальних лісових смуг, озеленення схилів пагорбів, ярів і балок.</p> <p>Ширину захисних смуг треба приймати, м, не менше: для найзначніших і значних міст - 500, великих і середніх - 100, малих і сільських поселень - 50.</p>		<p>Те саме, №8</p> <p>14.2.6 Навколо міських і сільських населених пунктів, розміщених у безлісних районах, доцільно передбачати створення захисних лісових смуг, озеленення схилів пагорбів, ярів, балок.</p>
<p>10.8 У проектах планування і забудови курортних міст і селищ поряд з іншими функціональними зонами на найбільш сприятливих територіях треба виділяти курортні зони. Санітарно-захисні розриви між</p>		<p>Те саме, №8</p> <p>8.5.1 Курортні території (курорти) слід формувати на землях оздоровчого призначення, які мають природні лікувальні ресурси, найбільш</p>

сельбищною і курортною зонами повинні бути не менше 500 м, в умовах реконструкції - не менше 100 м, між курортною та курортно-господарською - не менше 500 м.

сприятливий мікроклімат, ландшафт і санітарно-гігієнічні умови. На території курортів слід передбачати будівництво санаторно-курортних та рекреаційних закладів (санаторіїв, закладів відпочинку і туризму), підприємств і центрів різних видів спеціалізованого курортного обслуговування, пожежних частин, організацію і благоустрій парків і пляжів, а також створення спеціальних бальнеотехнічних, берегозміцнювальних та інших інженерних об'єктів.

Курортні території можуть бути відокремленими, розміщеними за межами населених пунктів або бути функціональними зонами курортних міст і селищ, а також інших населених пунктів (промислових, портових, сільськогосподарських), які мають в межах своїх територій санаторно-курортні та рекреаційні заклади.

8.5.4 ...Розміщення нової житлової забудови для розселення обслуговуючого персоналу санаторно-курортних та рекреаційних закладів слід передбачати за межами курортних територій.

При проектуванні нових санаторно-курортних та рекреаційних закладів відстань від стін будівель слід приймати не менше показників, наведених у табл.8.7.

Таблиця 8.7 - Відстань від стін будівель санаторно-курортних та рекреаційних закладів, що проектується

Назва показника	Значення показника
а) до житлової багатоповерхової забудови, закладів комунального господарства і складів	500 (100) м
б) до автомобільних доріг категорій:	
1) I, II, III	500 м
2) IV	200 м
в) до дачних поселень та адівницьких товариств	100(50) м
Примітка. В дужках наведена відстань в умовах реконструкції.	

Охорона атмосфери, водних об'єктів та ґрунтів від забруднення

10.9 Для вибору оптимальних варіантів взаємного розміщення сельбищних територій і народногосподарських об'єктів треба враховувати фонове забруднення по зонах і потенціал самоочищення природного середовища на конкретній території.

Примітка. Залежно від метеоумов, які сприяють концентрації шкідливих домішок у приземному шарі, територія України передбачає 4 зони: 1 - низького потенціалу забруднення. Характеризується приземними інверсіями до 35 %, швидкістю вітру 0 - 1 м/сек., рідкими туманами (менше 10 %); 2 - помірного потенціалу забруднення. Повторюваність приземних інверсій до 40 %, швидкість вітру 10 - 20 м/сек., тумани до 10 % або тумани 10 - 20 % при швидкості вітру до 10 м/сек.; 3 - підвищеного потенціалу забруднення. Характеризується повторюваністю слабких вітрів і туманів до 10 - 20 %, приземних інверсій до 40 %; 4 - високого потенціалу забруднення. Повторюваність слабких вітрів і туманів більше 20 %, приземних

14.3.1 Визначення територій для розміщення житлових, громадських і промислових об'єктів слід здійснювати з врахуванням вітрового режиму та потенціалу самоочищення повітря відповідно до вимог [23].

Стан атмосферного повітря в межах житлових територій, в рекреаційних та курортних зонах не повинен перевищувати показників, передбачених [42].

Промислові та сільськогосподарські об'єкти, які є джерелами забруднення атмосферного повітря, необхідно розміщувати з підвітряної сторони до житлових територій. У районах з вираженим вітровим режимом необхідно враховувати повторюваність та швидкість вітру.

Не допускається будівництво промислових, комунальних, сільськогосподарських об'єктів I - III класів шкідливості в межах населених пунктів з високим потенціалом забруднення атмосфери (застосовується *вперше*).

інверсій до 60 % на рік.		
10.10 Промислові та сільськогосподарські об'єкти, які є джерелами забруднення атмосферного повітря, треба розміщувати з підвітряного боку стосовно до сельбищних територій. У районах з вираженим вітровим режимом треба враховувати повторюваність і швидкість вітрів.		14.3. Промислові та сільськогосподарські об'єкти, які є джерелами забруднення атмосферного повітря, необхідно розміщувати з підвітряної сторони до житлових територій. У районах з вираженим вітровим режимом необхідно враховувати
10.11 Не слід передбачати будівництво підприємств I і II класів на майданчиках з високим потенціалом забруднення атмосфери (ПЗА), тривалим застоєм домішок при поєднанні слабких вітрів з температурними інверсіями: у глибоких котловинах, у районах частого утворення туманів, нижче за греблі водосховищ, а також у районах можливого утворення смогів.		14.3.1 Не допускається будівництво промислових, комунальних, сільськогосподарських об'єктів I - III класів шкідливості в межах населених пунктів з високим потенціалом забруднення атмосфери (<u>застосовується вперше</u>).
10.12* Для об'єктів, які є джерелом забруднення атмосферного повітря, повинні бути організовані санітарно-захисні зони (СЗЗ), ширина яких визначається класом розміщеного виробництва і встановлюється відповідно до санітарних норм проектування промислових підприємств, а її достатність підтверджується на підставі розрахунку прогнозованих рівнів забруднення відповідно до чинних вказівок щодо розрахунку розсіювання в атмосфері шкідливих речовин, які містяться в викидах підприємств, а також результатами лабораторних досліджень атмосферного повітря у районах розміщення аналогічних діючих об'єктів. Підприємства з джерелами забруднення атмосферного повітря шкідливими речовинами, що мають розмір санітарного розриву більше 500 м, не слід розміщувати у районах, де переважають вітри швидкістю до 1 м/сек., з довгими або такими, що часто повторюються, штилями, інверсіями, туманами (за рік понад 30 - 40 %, протягом зими - 50 - 60 % днів). Заходи щодо захисту атмосферного повітря необхідно передбачати відповідно до Закону України і санітарних правил з охорони атмосферного повітря населених місць. Розрахунок забрудненості атмосферного повітря слід проводити відповідно до чинних нормативних документів.		14.3.2 СЗЗ встановлюється відповідно до вимог [42] - ДСП 173 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» 14.9.1 Мікрокліматична оцінка території населеного пункту повинна провадитися за трьома напрямками: забезпечення сприятливих умов на території забудови за комплексом кліматичних факторів (температура зовнішнього повітря, вітер, сонячна радіація); забезпечення достатньої інсоляції території і приміщень інсольованих будинків; забезпечення мінімізації тепловтрат будинків і формування раціонального теплового режиму. 14.3.1 Промислові та сільськогосподарські об'єкти, які є джерелами забруднення атмосферного повітря, необхідно розміщувати з підвітряної сторони до житлових територій. У районах з вираженим вітровим режимом необхідно враховувати повторюваність та швидкість вітру.
10.13 Тваринницькі, птахівницькі, звірівницькі підприємства, ветеринарні установи, склади зі зберігання отрутохімікатів, біопрепаратів, добрив та інші пожежонебезпечні склади і виробництва, об'єкти і підприємства з утилізації відходів, котельні, очисні споруди, гноєсховища відкритого типу слід розміщувати з підвітряного боку (для вітрів переважаючого напрямку) стосовно до сельбищної території та інших підприємств і об'єктів виробничої зони відповідно до чинних нормативних документів. Санітарно-захисні розриви від сільськогосподарських підприємств до меж житлової забудови слід приймати за таблицею 10.1. Територія санітарно-захисної зони повинна бути упорядкована і озеленена. На межах санітарно-захисних зон розміром більше 100 м з боку сельбищної зони необхідно створювати смуги деревно-чагарникових насаджень завширшки не менше 30 м, при розмірах від 50 до 100 м - завширшки не менше 10 м.		14.3.1 Промислові та сільськогосподарські об'єкти, які є джерелами забруднення атмосферного повітря, необхідно розміщувати з підвітряної сторони до житлових територій. У районах з вираженим вітровим режимом необхідно враховувати повторюваність та швидкість вітру. Не допускається будівництво промислових, комунальних, сільськогосподарських об'єктів I - III класів шкідливості в межах населених пунктів з високим потенціалом забруднення атмосфери. (<u>застосовується вперше</u>). Нормування СЗЗ проводиться відповідно ДСП 173-96, "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів", таблиця № 10.1 присутня у даних ДСП 173

Таблиця 10.1

Підприємства	Розміри санітарно-захисної зони, м
I. Рослинницькі:	
Теплиці і парники при обігріванні електричному	Не нормуються
Те саме, при біологічному обігріванні:	
на гною	100
на смітті	300
II. Тваринницькі:	
Великої рогатої худоби:	
до 1000 голів	300
на 1000 до 5000 голів	500
більше 5000 голів	1000
Свинарські:	
до 12 тис. голів на рік	500
на 12 і 24 тис. голів на рік і більше	1500
на 54 тис. голів і більше	2000
Вівчарські	300
Конярські	100
Кролівницькі	10
Звіринницькі	300
III. Птахівницькі:	
до 100 тис. курей	300
от 100 до 400 тис. курей	1000
більше 400 тис. курей	1200
IV. Склади дл зберігання отрутохімкатів і мінеральних добрив, т:	

до 20	200		
до 20 - 50	300		
5 - 100	400		
100 - 300	500		
30 - 500	700		
більше 500	1000		
V. Склади сильнодіючих отруйних речовин (СД Р):			
базисні	1000		
витратні	300		
VI. Склади: овочесховища, картоплесховища, фруктосховища		50	
VII. По ремонту, технічному обладнанню й зберіганню сільськогосподарських машин і автомобілів		100	
VIII. Ветлікарні та ветамбулаторії		200	
10.14 Заходи щодо захисту водойм, водотоків і морських акваторій треба передбачати відповідно до вимог водного законодавства і санітарних норм, забезпечуючи запобігання забрудненню поверхневих і підземних вод з дотриманням норм гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин у водних об'єктах, які використовуються для господарсько-питного водопостачання населення і у рибогосподарських цілях.			14.4.1 При розробленні документації з просторового планування слід передбачати заходи щодо охорони річок, водойм і морських акваторій відповідно до вимог [3], [2]
10.15 Сельбищні території міських і сільських поселень, курортні зони і місця масового відпочинку треба розміщувати вище за течією водотоків і водойм відносно випусків виробничих і господарсько-побутових стічних вод. Розміщення їх нижче зазначених випусків допускається при відповідному обґрунтуванні, а також за Правилами охорони поверхневих вод від забруднення стічними водами, Правилами санітарної охорони прибережних морів. Підприємства, які потребують улаштування вантажних причалів, пристаней та інших портових споруд, треба розміщувати за течією річки нижче сельбищної території на відстані не менше 100 м.			11.1.14 Водозабори із поверхневих джерел господарсько-питних водопроводів слід розміщувати у районах, які забезпечують організацію зон санітарної охорони, вище випусків стічних вод населених пунктів... Місця випуску стічних вод повинні бути розміщені нижче за течією річки від проектної межі населеного пункту і усіх місць його водокористування з урахуванням можливості зворотної течії при нагінних вітрах і при зміні режиму роботи ГЕС. У групових системах населених пунктів наведені вище вимоги відносяться до міста-центра і місць відпочинку систем розселення.

<p>10.16 Розміщення промислових підприємств у прибережних смугах водойм допускається тільки за необхідності безпосереднього примикання майданчика підприємства до водойм за погодженням з органами Держкомекології України, місцевими органами державної виконавчої влади та іншими органами відповідно до законодавства України. Кількість і довжина примикань майданчиків підприємств до водойм повинні бути мінімальними.</p> <p>При розміщенні сільськогосподарських підприємств на прибережних ділянках водойм і за відсутності безпосереднього зв'язку підприємств з ними треба передбачати незабудовану прибережну смугу завширшки до 100 м залежно від довжини річки, але не менше 40 м.</p> <p>При розміщенні складів мінеральних добрив і хімічних засобів захисту рослин, тваринницьких і птахівницьких підприємств повинні бути передбачені необхідні заходи, які виключають попадання вказаних речовин, гнойових стоків і посліду у водойми.</p> <p>Склади мінеральних добрив і хімічних засобів захисту рослин треба розміщувати на відстані не менше 2 км від рибогосподарських водойм. При особливій потребі допускається зменшувати відстань від зазначених складів до рибогосподарських водойм за умови погодження з органами, які здійснюють охорону рибних запасів.</p>		<p>14.2 5 Розміщення будинків, споруд і комунікацій не допускається: ... у межах прибережних захисних смуг... Режим використання регламентується Водним Кодексом України (ст. 85, 88,89), що і враховано даним ДБН.</p>
---	--	--

10.17 Розміри водоохоронних зон визначаються з урахуванням рельєфу місцевості, рослинного покриву, характеру їх використання і погоджуються з органами по регулюванню використання і охороні вод і землі місцевими органами державної виконавчої влади.

Прибережні смуги річок устанавлюються по обох берегах уздовж урізу води (у меженний період) завширшки, м:

а) для річок довжиною понад 100 км	до 100
б) для річок довжиною 5 - 100 км	до 50
в) для річок довжиною до 50 км	не менше 20

Уздовж берегів водойм прибережні смуги устанавлюються завширшки не менше 20 м від урізу води, що відповідає нормальному підпертому рівню водойми.

При проектуванні нових населених пунктів розміри водоохоронних зон треба приймати не менше, м:

а) для водосховищ	500
б) для малих річок довжиною до 50 км	100
в) для малих річок довжиною 50 - 100 км включно	200
г) для малих річок довжиною понад 100 - 200 км	300

У водоохоронних зонах, прибережних смугах забороняється розміщення полігонів для твердих побутових відходів та неутилізованих промислових відходів, складів нафтопродуктів, складів для зберігання отрутохімікатів і мінеральних добрив, накопичувачів стічних вод тваринницьких комплексів і ферм. У межах території міських і сільських поселень допускається за погодженням із органами охорони природи розміщення окремих об'єктів виробничої та соціальної сфери, обладнаних централізованою каналізацією. Експлуатацію водосховищ та їхніх нижніх б'єфів, які використовуються або намічаються до використання як джерела господарсько-питного і культурно-побутового водокористування, слід здійснювати з урахуванням Санітарних правил проектування, будівництва і експлуатації водосховищ.

У трикілометровій зоні узбережжя Азовського і Чорного морів забороняється будівництво:

а) промислових підприємств та інших об'єктів, не пов'язаних з розвитком і обслуговуванням курортів, крім морських портів та інших об'єктів морського транспорту, об'єктів рибної промисловості і організацій, які виконують берегозміцнювальні та протизсувні роботи;
б) індивідуального житла, крім населених пунктів, вказаних у розпорядженні Кабінету Міністрів України;

14.2 5 Розміщення будинків, споруд і комунікацій не допускається: ... у межах прибережних захисних смуг. Режим використання регламентується Водним Кодексом України (ст. 85, 88,89),), що і враховано даним ДБН.

<p>в) будинків, споруд і комунікацій у приморських прибережних смугах завширшки менше 100 м від урізу води, а у приморських курортних зонах за наявності пляжу - менше 100 м від його суходільної межі</p>		
<p>10.18 Поверхневі води (атмосферні опади) перед скиданням у відкриті водойми підлягають очищенню на спеціальних очисних спорудах або міських очисних спорудах. Скидання води поверхневого стоку не допускається у непроточні водойми у місцях, відведених для пляжів, у замкнуті лощини, які схильні до заболочування, у розмивні яри, якщо не передбачено заходів щодо укріплення їх схилів, у рибні ставки.</p>		<p>14.4.1 При розробленні документації з просторового планування слід передбачати заходи щодо охорони річок, водойм і морських акваторій відповідно до вимог [3], [2] 14.4.2 Поверхневі дощові води перед скиданням у відкриті водойми слід направляти для очищення на централізованих або локальних очисних спорудах. Скидання води поверхневого стоку у непроточні водойми не допускається.</p>
<p>10.19 У декоративних водоймах і таких, що використовуються для купання, розміщених на території поселень, слід передбачати періодичний обмін води на осінньо-літній період залежно від площі їх дзеркала у декоративних водоймах при площі дзеркала: до 3 га - два рази, при площі понад 3 га - один раз; у водоймах для купання - відповідно чотири і три рази, а при площі понад 6 га - два рази. Глибина води у водоймах, розміщених у межах сельбищних територій, у весняно-літній період повинна бути не менше 1,5 м, а у їх прибережній зоні за умови періодичного віддалення водної рослинності - не менше 1 м.</p>		<p>Даний пункт присутній у розділі № 11 "Інженерна підготовка і захист території", (ст. 12.9). 12.8 На території населених пунктів з високим стоянням підземних вод, на заболочених ділянках слід передбачати пониження рівня підземних вод шляхом улаштування вертикальних, промислових або горизонтальних закритих трубчастих дренажів різної конструкції. Потреба влаштування дренажів визначається висотою розрахункового рівня підземних вод. Розрахунковий рівень слід приймати з урахуванням сезонного і багаторічного коливання відповідно до гідрогеологічних умов будівництва. На територіях садибної забудови міст, у сільських населених пунктах і на територіях стадіонів, парків та інших озелених територіях загального користування допускаються відкриті осушувальні канали. Їх також можна</p>

		<p>застосовувати і для захисту від підтоплення наземних транспортних комунікацій.</p> <p>Вказані заходи повинні забезпечувати пониження рівня підземних вод на території: капітальної забудови – не менше 2,5 м, від проектної відмітки поверхні; стадіонів, парків, скверів – не менше 1,0 м. Лотки повинні бути розпластаного профілю, з відкисними стінами для уникнення травм людей і тварин.</p> <p>12.9 При створенні нових і реконструкції існуючих ставків і водоймищ на території населених пунктів якість води в них повинна відповідати вимогам [43]. У водоймищах необхідно забезпечити періодичність обміну води за літньо-осінній період залежно від площі дзеркала води і характеру використання: в декоративних водоймищах при площі дзеркала до 3 га – 2 рази, при площі більше 3 га – 1 раз; у водоймищах для купання – відповідно 4 і 3 рази, а при площі 6 га і більше – 2 рази.</p> <p>Середня глибина води у водоймищах, розташованих на території населених пунктів, у весняно-літній період повинна бути не менше 1,5 м, а в прибережній акваторії, за умови періодичного видалення рослинності – не менше 1 м.</p>			
<p>10.20 Заходи захисту ґрунтів необхідно передбачати відповідно до вимог законодавства щодо охорони ґрунтів і санітарних норм і вимог інших відомств, які забезпечують попередження забруднення ґрунтів різного землекористування понад затверджені норми ГДК забруднюючих речовин у ґрунті.</p> <p>При виявленні в ґрунті хімічних речовин, які перевищують ГДК, вмісту отрутохімікатів вищому від орієнтованих концентрацій гранично допустимого рівня внесень (ГДРВ) і небезпечних залишкових кількостей (НЗК), а також наявності бактеріологічних показників, що перевищують норми, забороняється використання таких земельних ділянок для будівництва без погодження з органами санітарного нагляду.</p>		<p>Даний пункт присутній у розділі 11.2. "Санітарне очищення"</p> <p>14.11.4 ...об'єкти комунального призначення життєдіяльності населених пунктів, нормуються системою СЗЗ I–III класу шкідливості (полігони твердих побутових відходів, сміттєпереробні підприємства та сортувальні станції, очисні та водозабірні споруди,). Їх слід передбачати за межами населених пунктів, або в їх периферійній зоні.</p> <p>Даний пункт присутній у розділі 11.2. "Санітарне очищення"</p> <p>Розташування підприємства з оброблення (перероблення), знешкодження, захоронення та утилізації твердих побутових відходів на рекреаційних територіях, у зонах санітарної охорони джерел водопостачання та прибережних смугах водойм, охоронних зон курортів заборонено.</p>			
<p>Захист від шуму, вібрації, електричних і магнітних полів, випромінювань і опромінювань</p>		<p>Дані підрозділи викладені в пунктах 14.5 "Захист від шуму"; 14.6 "Вимоги щодо захисту від вібрації"; 14.7 "Вимоги щодо захисту від електромагнітних полів"; 14.8 Вимоги щодо захисту від випромінювань та опромінювань. Їх склад та зміст викладений із урахуванням напрацювань Інституту ім. Марзєєва та погоджений Мінохрони здоров'я України.</p>			
<p>10.21 Допустимі рівні шумів для житлових і громадських будинків і прилеглих до них територій, шумові характеристики основних джерел зовнішнього шуму, порядок визначення очікуваних рівнів шуму і потрібного їх зниження у розрахункових точках, методики розрахунку акустичної ефективності архітектурно-планувальних і будівельно-акустичних засобів зниження шуму та основні вимоги Ідо до їх проектування треба приймати відповідно до чинних нормативів. Допустимі рівні шуму на територіях різного господарського призначення не повинні перевищувати показників санітарних норм, значення яких наведені у таблиці 10.2.</p> <p>Таблиця 10.2</p> <table border="1" data-bbox="142 1921 1130 1969"> <tr> <td>Території</td> <td>Еквівалентний рівень</td> <td>Максимальний рівень</td> </tr> </table>	Території	Еквівалентний рівень	Максимальний рівень		<p>14.5.1 Акустичний стан територій, прилеглих до житлових і громадських будинків, повинен відповідати вимогам [20]. Допустимі рівні шуму для житлових територій, громадських будівель, характеристики основних джерел зовнішніх шумів, визначення рівнів шуму та його зниження, слід здійснювати відповідно до вимог [62].</p> <p>Допустимі рівні звуку та звукового тиску на прилеглих до житлових і громадських будівель територіях не повинні перевищувати показників, зазначених у таблицях. 14.1 та 14.2.</p> <p>Дані таблиці залишилися без змін і у новій редакції ДБН</p> <p>табл. 1. Допустимі рівні шуму від зовнішніх джерел в приміщеннях встановлюються за умови забезпечення в них нормативної вентиляції (для житлових приміщень, палат, навчальних класів – при відкритих квартирках, фрамугах, вузьких створах вікон)згідно з вимогами [99].</p>
Території	Еквівалентний рівень	Максимальний рівень			

	шуму, дБА		шуму, дБА	
	з 7 до 23 год.	з 23 до 7 год.	з 7 до 23 год.	з 23 до 7 год.
Сельбищні зони населених місць	55	45	0	60
Для житлової забудови, що реконструюється	60	50	70	60
Території житлової забудови поблизу аеродромів і аеропортів	5	55	75	65
Зони масового відпочинку і туризму	50	35-40	85	75
Санаторно-курортна зона	40-45	30-35	60	50
Території заповідників і заказників	До 25	До 20	50	45

10.22* Об'єкти, що є джерелами шуму для сельбищної території, зон масового відпочинку населення, а також курортних зон (місця руху усіх видів транспорту, промислових підприємств тощо), треба розміщувати за умови організації санітарно-захисних заходів, які забезпечують допустимі рівні шуму на території житлової забудови, у житлових і громадських будинках. Забезпечити обмеження в'їзду автомобільного транспорту та інших пересувних засобів і установок у сельбищні зони, місця відпочинку і туризму. Достатність прийнятих заходів повинна бути підтверджена акустичним розрахунком.

Для зниження шкідливого впливу автотранспорту на екологічний стан у містах, на магістралях регульованого руху треба передбачати будівництво автоматизованих систем керування дорожнім рухом. Розміщення підприємств, транспортних магістралей, аеродромів та інших об'єктів з джерелами шуму при плануванні і забудові населених пунктів здійснювати за встановленими санітарно-технічними вимогами і картами шуму.

Ка 2. Допустимі еквівалентні та максимальні рівні звуку та звукового тиску (в дБА) від засобів автомобільного, залізничного, авіаційного транспорту на відстані 2 м від огорожуючих конструкцій першого ешелону житлових будівель, будівель готелів, гуртожитків, які обернені у бік магістральних вулиць загальноміського і районного значення, залізниць, джерел авіаційного шуму, допускається приймати на 10 дБ (А) більшими від наведених в таблиці у позиціях 2,4.

Ка 3. Рівні звукового тиску в октавних смугах частот в дБ, рівні звуку та еквівалентні рівні звуку в дБА для шуму, створюваного в приміщеннях і на територіях, прилеглих до будівель, системами кондиціонування повітря, повітряного опалення і вентиляції, слід приймати на 5 дБ (дБА) нижче вказаних у таблиці значень або фактичних рівнів шуму в цих приміщеннях, якщо останні не перевищують вказаних у таблиці значень (поправку для тонального та імпульсного шуму за таблицею 14.2 в цьому випадку приймати не слід).

Примітка 4. Час доби: Вдень – з 8 до 22 години. Вночі – з 22 до 8 години.

Таблиця без змін.

Таблиця 14.2 – Корекції до допустимих рівнів шуму на території

Приймається до уваги	Додаткові умови	Корекція: дБ; дБА
Характер шуму	Широкопasmовий Тональний, або імпульсний.	0 - 5
Місце розташування об'єкта	Курортний район, місця відпочинку, туризму, зелена зона міста. Житловий район, що проектується. Район житлової забудови, що склалася.	- 5 0 + 5

Примітка 1. Для нових об'єктів, які будуються в сформованій забудові корекцію +5 дБ(А), не застосовують згідно з вимогами [99].

Примітка 2. Поправку на місце розташування об'єкта слід враховувати тільки для зовнішніх джерел шуму в житлових кімнатах квартир, спальних приміщеннях будинків відпочинку, пансіонатів і санаторіїв, спальних приміщеннях дошкільних навчальних закладів, загальноосвітніх навчальних закладів і шкіл-інтернатів, в домах

інтернатах для осіб похилого віку та інвалідів, палатах закладів охорони здоров'я, житлових кімнатах гуртожитків і номерах готелів, та на території житлової забудови.

10.23 Допустимі рівні вібрації у житлових будинках повинні відповідати санітарним нормам допустимих вібрацій у житлових будинках (таблиця 10.3). Для виконання цих вимог треба передбачати відстані, які визначаються шляхом розрахунку, між житловими будинками і джерелами вібрації, застосування на цих джерелах ефективних віброгасильних матеріалів і конструкцій.

Таблиця 10.3

Параметри	Середньгеометричні частоти октавних смуг, Гц					
	2	4	8	16	31,5	63
Віброшвидкість	79	73	67	67	67	67
Віброприскорення	25	25	25	31	37	47
Вібромішування	133	121	109	108	97	91

інтернатах для осіб похилого віку та інвалідів, палатах закладів охорони здоров'я, житлових кімнатах гуртожитків і номерах готелів, та на території житлової забудови.

14.6.1 Рівні вібрації на прилеглих до житлових і громадських будинків територіях, не повинні викликати порушення цілісності огорожувальних конструкцій будівель протягом строку їх експлуатації.

14.6.2 Допустимі рівні та значення вібрації у приміщеннях житлових та громадських будинків приведені у таблиці з урахуванням тривалості впливу і мають відповідати вимогам [99].

Поправки до допустимих рівнів вібрації, яка діє у денний час доби, в залежності від тривалості впливу, наведені у табл. 14.3.

Таблиця 14. 3 – Показники нормативних рівнів вібрації

Характер вібрації, час доби, критерії вібрації	Нормативні рівні вібрації середньгеометричні		
	2	4	8
1	2	3	
Постійна, ніч (з 22.00 до 8.00)			
Віброприскорення, дБ	74,5	74,5	74,5
Значення віброприскорення, мс ⁻²	0,0053	0,003	0,003
Постійна, день (з 8.00 до 22.00)			
Віброприскорення, дБ	79,5	79,5	79,5
Значення віброприскорення, мс ⁻²	0,009	0,0095	0,0095
Непостійна, ніч (з 22.00 до 8.00)			
Віброприскорення, дБ	64,5	64,5	64,5
Значення віброприскорення, мс ⁻²	0,0017	0,0017	0,0017
Непостійна, день (з 8.00 до 22.00)			
Віброприскорення, дБ	69,5	69,5	69,5
Значення віброприскорення, мс ⁻²	0,0030	0,0030	0,0030

інтернатах для осіб похилого віку та інвалідів, палатах закладів охорони здоров'я, житлових кімнатах гуртожитків і номерах готелів, та на території житлової забудови.

14.7.1 Основними джерелами електромагнітних випромінювань є: радіопередавальні, радіотелевізійні, радіолокаційні станції, а також повітряні лінії електропередач а також електростанції з використанням енергії сонця.

Майданчики для розміщення передавальних радіотехнічних засобів слід визначати за межами населених пунктів з урахуванням потужності об'єкта, конструктивних особливостей антен, рельєфу місцевості за умови

10.24 При розміщенні радіотехнічних об'єктів (радіостанцій, радіотелевізійних передавальних і радіолокаційних станцій), промислових генераторів, повітряних ліній електропередачі високої напруги та інших об'єктів, які випромінюють електромагнітну енергію, треба керуватися Санітарними нормами і правилами захисту населення від впливу електромагнітних полів, що створюються радіотехнічними об'єктами, Санітарними нормами і правилами захисту населення від впливу електричного поля, що створюється повітряними лініями електропередачі змінного струму промислової частоти, і Правилами будови електроустановок (ПБЕ).

ТОВ ПБ «Базис»
Сулова О.С., архітектор, Козмава І.Д , архітектор
 П.14.7.1 викласти в редакції:
 14.7.1 Основними джерелами електромагнітних випромінювань є: радіопередавальні, радіотелевізійні, радіолокаційні станції, повітряні лінії електропередач, а також електростанції з використанням

Враховано
14.7.1 Основними джерелами електромагнітних випромінювань є: радіопередавальні, радіотелевізійні, радіолокаційні станції, а також повітряні лінії електропередач а також електростанції з використанням енергії сонця.

	енергії сонця.	<p>не перевищення допустимого рівня, встановленого санітарними нормами і правилами.</p> <p>Допускається розміщення радіотехнічних засобів стільникового зв'язку на дахах житлових, громадських та інших будівель. Їх розміщення повинно відповідати вимогам [47]. При розміщенні необхідно враховувати вимоги щодо висотності суміжної забудови, а саме не менше 100 метрів від такого об'єкта до суміжних об'єктів багатоповерхової забудови.</p> <p>14.7.2 Для зниження рівня опромінювання території, антени радіолокаційних станцій слід встановлювати на природних домінуючих підвищеннях, максимально обмежуючи використання від'ємних кутів нахилу антен, щоб діаграма випромінювання знаходилась вище житлової забудови та місць перебування людей.</p> <p>14.7.3 Технічна територія (службова зона) передавальних радіотехнічних засобів повинна бути огорожена. В її межах перебування людей, крім технічного персоналу забороняється.</p> <p>14.7.4 З метою захисту населення від впливу електромагнітних полів встановлюються СЗЗ та зони обмеження забудови (ЗОЗ).</p> <p>Орієнтовні розміри СЗЗ для типових передавальних радіостанцій, а також для типових телецентрів, телевізійних ретрансляторів наведені у табл. 14.4, 14.5.</p>
<p>10.25 Захист населення від впливу електричного поля повітряних ліній електропередачі (ЛЕП) напругою 220 кВ і нижче, які задовольняють вимоги Правил будови електроустановок, не потрібен. Під розміщення повітряних ЛЕП 330 кВ і вище змінного струму промислової частоти слід відводити території, далекі від житлової забудови. При проектуванні повітряних ЛЕП напругою 750 - 1150 кВ повинне передбачатися їх віддалення від меж населених пунктів на 250 - 300 м відповідно.</p> <p>В окремих випадках допускається наближення ЛЕП до меж сільських населених пунктів на меншу відстань за умови дотримання габаритів, які забезпечують напругу електричного поля під проводами ЛЕП не більше 5 кВ/м, віддалення житлової забудови за межі санітарно-захисної зони (СЗЗ), заземлення металевих огорож і дахів будівель, розміщених у СЗЗ.</p>		<p>14.7.8 З метою захисту населення від електричних полів ПЛ встановлюються СЗЗ вздовж трас ліній по обидва їх боки. Розміри цієї території визначаються від проекції крайньої підвіски проводу на відстань, на якій забезпечується гранично допустимий рівень поля, відповідно до вимог [47].</p> <p>Не допускається в межах СЗЗ ПЛ розміщення житлових і громадських будівель, дачних ділянок та інших місць перебування людей, стоянок усіх видів автомобілів, а також складів нафти та нафтопродуктів.</p> <p>Мінімальні відстані від меж населених пунктів для нових ПЛ, що проектується, не повинні бути менше ніж 250 метрів для напруги 750 кВ; 300 метрів – для напруги 1150 кВ.</p>
<p>10.26 Для новопроєктованих ЛЕП межі СЗЗ приймаються відповідно до санітарних норм і правил захисту населення від впливу електричного поля, який створюється повітряними пініями електропередачі змінного струму промислової частоти.</p> <p>У межах СЗЗ забороняється розміщення житлових і громадських будинків, майданчиків для стоянки усіх видів транспорту, підприємств з обслуговування автомобілів і складів нафти і нафтопродуктів.</p>		<p>14.7.8 Не допускається в межах СЗЗ ПЛ розміщення житлових і громадських будівель, дачних ділянок та інших місць перебування людей, стоянок усіх видів автомобілів, а також складів нафти та нафтопродуктів.</p>
<p>10.27 Забезпечення радіаційної безпеки при провадженні, обробці, переробці, застосуванні, зберіганні, транспортуванні, знешкодженні і похованні радіоактивних речовин та інших джерел іонізуючих випромінювань, включаючи експлуатацію атомних станцій, здійснюється відповідно до норм радіаційної безпеки.</p> <p>Розміщення атомних станцій і захист людей від зовнішнього опромінювання здійснюється відповідно до вимог щодо розміщення атомних станцій.</p>	<p>Український центр сталевих виробництва</p> <p>У реченні «Розміщення атомних станцій в густонаселених районах не рекомендується» слова «не рекомендується» замінити словами «на дозволяється» або чітко визначити критерії та обмеження.</p>	<p>Враховано</p> <p>14.8.1 Розміщення атомних станцій в густонаселених районах не дозволяється.</p> <p>Навколо АЕС слід передбачати: зону контролю (територія станції, де розташовані будинки та споруди АЕС); СЗЗ (орієнтовно до 3 км), в межах якої заборонено постійне проживання населення, розміщення житлових та громадських будинків, промислових підприємств, не пов'язаних з роботою АЕС;</p>

<p>Розміщення, проектування і експлуатація систем централізованого теплопостачання від атомних станцій здійснюється відповідно до санітарних вимог щодо проектування і експлуатації систем централізованого теплопостачання від атомних станцій.</p>		<p>зону спостережень (орієнтовно до 30 км);</p> <p>- Населені пункти для розселення працівників АЕС не повинні перевищувати 50,0 тис. осіб та розміщуватись ближче 8 км від станції.</p> <p>На території, яка зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, всі види будівництва слід здійснювати з обов'язковим урахуванням вимог радіаційної безпеки. При цьому слід враховувати правовий режим наявних зон з урахуванням вимог [42]:</p>
<p>10.28 При розміщенні всіх видів будівництва з урахуванням вимог радіаційної безпеки залежно від ландшафтних та геохімічних особливостей ґрунту, величини перевищення природного доаварійного рівня накопичення радіонуклідів у навколишньому середовищі, пов'язаних з ним рівнів можливого несприятливого впливу на здоров'я населення і вимог щодо здійснення радіаційного захисту населення та інших спеціальних заходів, на території, яка підлягає радіоактивному забрудненню внаслідок Чорнобильської катастрофи, слід враховувати зони та їх правовий режим*):</p> <p>а) зона відчуження і безумовного (обов'язкового) відселення із щільністю забруднення ґрунту ізотопами цезію від 15,0 Ки/км² і вище або стронцію від 3,0 Ки/км² і вище, або плутонію від 0,1 Ки/км² і вище, а також території з ґрунтами, які сприяють високій міграції радіонуклідів у рослин, із щільністю забруднення ізотопами цезію від 5 до 15 Ки/км² або стронцію від 0,15 до 3,0 Ки/км², або плутонію від 0,01 до 0,1 Ки/км².</p> <p>Забороняються усі види господарської діяльності, постійне проживання населення, будівництво без спеціального дозволу, забезпечується суворий природоохоронний режим:</p> <p>б) зона гарантованого добровільного відселення - територія із щільністю забруднення ґрунту ізотопами цезію від 5 до 15 Ки/км² або стронцію від 0,15 до 3,0 Ки/км², або плутонію від 0,01 до 0,1 Ки/км², а також території з ґрунтами, які сприяють високій міграції радіонуклідів у рослин із щільністю забруднення ізотопами цезію від 0,1 до 5 Ки/км² або стронцію від 0,02 до 0,15 Ки/км², або плутонію від 0,005 до 0,01 Ки/км².</p> <p>Забороняється будівництво нових і розширення діючих підприємств, безпосередньо не пов'язаних із забезпеченням радіоекологічного, соціального захисту населення і його життєдіяльності, курортно-рекреаційних установ, обмежується сільгоспвиробництво, суворо обмежується житлово-цивільне будівництво:</p> <p>в) зона посиленого радіоекологічного контролю - територія із щільністю забруднення ґрунту ізотопами цезію від 0,1 до 5 Ки/км² або стронцію від 0,02 до 0,15 Ки/км², або плутонію від 0,005 до 0,01 Ки/км², а також територія з ґрунтами, які сприяють високій міграції радіонуклідів у рослин, із щільністю забруднення ізотопами цезію від 0,2 до 1,0 Ки/км². Забороняється будівництво нових і розширення діючих екологічно небезпечних підприємств, будівництво та функціонування санаторіїв, позашкільних таборів, баз і будинків відпочинку, обмежується нове житлове будівництво.</p> <p>Для прийняття рішення про розміщення конкретних об'єктів житлово-цивільного будівництва потрібна наявність радіоекологічного паспорта обраної території.</p>		<p>14.8 Вимоги щодо захисту від випромінювань та опромінювань</p> <p>14.8.1 Для об'єктів з видобутку та переробки уранових руд та їх хвостосховищ установлюється СЗЗ та зона контролю, що визначається відповідно до вимог [74].</p> <p>Розміщення атомних станцій в густонаселених районах не рекомендується.</p> <p>Навколо АЕС слід передбачати:</p> <p>зону контролю (територія станції, де розташовані будинки та споруди АЕС); СЗЗ (орієнтовно до 3 км), в межах якої заборонено постійне проживання населення, розміщення житлових та громадських будинків, промислових підприємств, не пов'язаних з роботою АЕС;</p> <p>зону спостережень (орієнтовно до 30 км);</p> <p>- Населені пункти для розселення працівників АЕС не повинні перевищувати 50,0 тис. осіб та розміщуватись ближче 8 км від станції.</p> <p>На території, яка зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, всі види будівництва слід здійснювати з обов'язковим урахуванням вимог радіаційної безпеки. При цьому слід враховувати правовий режим наявних зон з урахуванням вимог [42]:</p> <p>а) у зоні відчуження і безумовного (обов'язкового) відселення (I та II зони) не дозволяється розміщувати об'єкти для здійснення господарської діяльності, постійного проживання населення;</p> <p>б) у зоні гарантованого добровільного відселення (III зона) не допускається будівництво нових і розширення діючих підприємств I – II класу шкідливості, безпосередньо не пов'язаних із забезпеченням радіоекологічного, соціального захисту населення і його життєдіяльності (крім реконструкції комунальних об'єктів). Не допускається будівництво стаціонарних оздоровчо-рекреаційних об'єктів.</p> <p>Також слід враховувати можливі прояви природної радіоактивності по радону. Для врахування подальшої перспективи оздоровлення зон радіаційного забруднення необхідно керуватись нормами [19], [20].</p> <p><i>Закон України «Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»</i></p> <p><i>Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення»</i></p>

<p>*) Відповідно до Закону України "Про статус території, яка піддалася радіоактивному забрудненню внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС".</p>		
<p>Регулювання мікроклімату</p>		<p>14.9 "Вимоги щодо регулювання мікроклімату" (погоджено Мінохорони здоров'я України).</p>
<p>10.29 Мікрокліматична оцінка території міста повинна провадитися за трьома напрямками: забезпечення сприятливих умов території забудови за комплексом кліматичних факторів (температура зовнішнього повітря, вітер, сонячна радіація); забезпечення достатньої інсоляції території і приміщень інсольованих будинків; забезпечення мінімізації тепловтрат будинків і формування раціонального теплового режиму.</p>		<p>14.9.1 Мікрокліматична оцінка території населеного пункту повинна провадитися за трьома напрямками: забезпечення сприятливих умов на території забудови за комплексом кліматичних факторів (температура зовнішнього повітря, вітер, сонячна радіація); забезпечення достатньої інсоляції території і приміщень інсольованих будинків; забезпечення мінімізації тепловтрат будинків і формування раціонального теплового режиму.</p>
<p>10.30* Розміщення та орієнтація житлових і громадських будинків (за винятком дитячих дошкільних установ, загальноосвітніх шкіл, шкіл-інтернатів) повинні забезпечувати тривалість інсоляції житлових приміщень, визначених нормами, і територій не менше 2,5 год. за день на період з 22 березня по 22 вересня. Розміщення та орієнтація будинків дитячих дошкільних установ, загальноосвітніх шкіл, шкіл-інтернатів, установ охорони здоров'я і відпочинку повинні забезпечувати безперервну тригодинну тривалість інсоляції у приміщеннях, передбачених санітарними нормами і правилами забезпечення інсоляції житлових і громадських будинків і територій житлової забудови. Примітка. В умовах забудови 9-поверховими будинками і більше допускається одноразова переривчастість інсоляції житлових приміщень за умови збільшення сумарної тривалості інсоляції протягом дня на 0,5 год. відповідно до кожної зони.</p>		<p>14.9.3 Розміщення та орієнтація громадських будинків повинні забезпечувати щоденну безперервну інсоляцію, з урахуванням Додатку Б, протягом 3 годин в приміщеннях: дошкільних навчальних закладів (гральні, групові, ізолятори, палати); загальноосвітніх навчальних закладів (початкові класи, 50% навчальних кабінетів та лабораторій); шкіл-інтернатів, шкіл-санаторіїв, дитячих будинків, будинків дитини (навчальних класах та кабінетах, спальнях, ізоляторах, палатах); закладів професійно-технічної освіти та інших середніх спеціальних навчальних закладів (навчальні кабінети, не менше 75% загальної кількості); закладів охорони здоров'я (палати); закладів соціального забезпечення (житлові кімнати, палати, ізолятори).</p>
<p>10.31 У житлових будинках меридіонального типу, де інсолюються усі кімнати квартири, а також при реконструкції житлової забудови або при розміщенні нового будівництва в особливо складних містобудівних умовах (історично цінне міське середовище, дорога підготовка території, зона загальноміського і районного центру) допускається скорочення тривалості інсоляції приміщень на 0,5 год. У III - IV кліматичних зонах потрібен захист будинків і територій від перегрівання шляхом застосування вільної, яка добре аерується, забудови, озеленення, обводнення, використання сонцезахисних засобів. Потрібно забезпечити зв'язок житлової забудови з прилеглими сприятливими у природному відношенні ландшафтами, рівномірний розподіл забудованих і відкритих озеленено-обводнених територій.</p>		<p>14.9.4 У IV фізико-географічній зоні (у II; IV; V архітектурно-будівельному районі) слід передбачати захист будинків і територій від перегрівання шляхом застосування планувальних засобів та будинків, які забезпечують аерацію забудови, а також озеленення, обводнення, використання сонцезахисних засобів. При цьому слід забезпечувати планувальний зв'язок житлової забудови з прилеглими ландшафтами, а також рівномірний розподіл забудованих і відкритих озеленено-обводнених територій.</p>
<p>10.32 Заходи щодо регулювання вітрового режиму повинні бути спрямовані на пом'якшення мікроклімату, у першу чергу, на ділянках дитячих дошкільних установ і шкіл, у зонах відпочинку і на основних пішохідних шляхах. Найбільш ефективні прийоми вітрозахисту - багаторазове застосування вітрозахисних екранів по глибині забудови, створення аеродинамічних груп.</p>		<p>14.9.4 ... При цьому слід забезпечувати планувальний зв'язок житлової забудови з прилеглими ландшафтами, а також рівномірний розподіл забудованих і відкритих озеленено-обводнених територій.</p>

		14.10 Розвиток природоохоронних територій та охорона ландшафту
	Дюжев А.С. п.п. 14.10.1 та 14.11.7 слід об'єднати	14.10.1 В складі документації з просторового планування на державному та регіональному рівні слід відображати наявні та зарезервовані до заповідання об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення.
		14.11 Планувальні обмеження (даний розділ в ДБН 360-92** , відсутній). В новому ДБН ... викладений в наступній структурі:
		<p>14.11.1 До планувальних обмежень відноситься система СЗЗ, санітарних розривів від промислових, сільськогосподарських, комунальних, транспортних, інженерних об'єктів, що встановлені [42].</p> <p>14.11.2 Промислові підприємства I – III класу шкідливості, що є джерелами забруднення, відокремлюються від територій житлової забудови, ділянок громадських установ, дитячих, навчальних, лікувально-профілактичних та санаторних закладів, спортивних споруд, а також зелених насаджень загального користування, місць тимчасового відпочинку, дачних поселень, садівничих товариств та прирівняних до них об'єктів санітарно-захисними зонами (СЗЗ).</p> <p>СЗЗ слід встановлювати від джерела забруднення, а при розробленні містобудівної документації, за відсутністю окремого спеціалізованого проекту, допускається нормативну СЗЗ визначати від центра виробничої території.</p> <p>Розміщення нових підприємств та виробництв I - II класу шкідливості в межах населених пунктів не допускається. Для існуючих підприємств в межах населених пунктів, слід передбачати зниження їх шкідливого впливу шляхом застосування новітніх технологій по екологізації виробництва.</p> <p>Для підприємств та об'єктів IV – V класу шкідливості, встановлюються СЗЗ від зовнішньої межі території об'єкту. Їх слід розміщувати у периферійній частині населених пунктів а ті, що розташовані в межах житлової забудови, підлягають перепрофілюванню під екологічно не шкідливі об'єкти.</p> <p>Об'єкти спеціального призначення (військові частини по особовому складу, та їх продовольчо-речові склади) повинні відокремлюватися від житлової забудови санітарними розривами не менше 50 метрів, матеріально-технічні склади для зберігання спецтехніки - не менше 100 метрів.</p> <p>Об'єкти пенітенціарної системи слід розміщувати за межами населених пунктів, з дотриманням розривів не менше 100 метрів до житлової забудови.</p> <p>Склади вибухонебезпечних речовин, горючих матеріалів слід розміщувати за межами населених пунктів на безпечній відстані, а розміщені в межах населених пунктів слід передбачати до винесення.</p> <p>Санітарно-захисні розриви для підприємств малої потужності, харчової галузі промисловості, що не впливають на навколишнє природне середовище, слід визначати не менше 50 метрів.</p> <p>14.11.3 В межах населених пунктів не слід розміщувати сільськогосподарські об'єкти I -II класу шкідливості. Існуючі об'єкти підлягають трансформації з пониженням їх класу шкідливості.</p>

ТОВ ПБ «Базис»
Сулова О.С., архітектор, Козмава І.Д., архітектор
П.14.11.4. Викласти у доповненому варіанті:
Місця поховання доцільно розміщувати за межами населених пунктів.
В умовах реконструкції сільських населених пунктів будівництво і капітальний ремонт житлових будинків, що знаходяться у межах нормативних санітарно-захисних зон, не допускається;
існуючий житловий фонд передбачається до виносу на території, що резервуються з цією метою.
При прийнятті рішення містобудівною документацією про закриття кладовища традиційного поховання, на території, що потрапляють у межі санітарно-захисної зони, накладаються тимчасові обмеження, згідно Гігієнічних вимог щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України. Такі обмеження знімаються лише після завершення кладовищного періоду. Вищевказані проектні рішення мають відобразитися у графічній частині містобудівної документації.

Прийнято до уваги

14.11.4 Санітарні розриви від об'єктів ветеринарного обслуговування, без стаціонарних відділень (ветлікарні, ветеринарні амбулаторії) не нормуються. Ветеринарні лікарні по обслуговуванню великих тваринницьких ферм із стаціонарними відділеннями слід розміщувати за межами населених пунктів, не ближче 200 метрів від їх межі.

Об'єкти по захороненню трупів тварин (діючі худобомогильники) повинні мати облаштовану СЗЗ. Створення нових худобомогильників не допускається.

Розміщення інших сільськогосподарських об'єктів повинно відповідати вимогам [42].

Об'єкти комунального призначення життєдіяльності населених пунктів, нормуються системою СЗЗ I–III класу шкідливості (полігони твердих побутових відходів, сміттєпереробні підприємства та сортувальні станції, очисні та водозабірні споруди,). Їх слід передбачати за межами населених пунктів, або в їх периферійній зоні.

Місця поховання доцільно розміщувати за межами населених пунктів.

Ділянки водозабірних споруд та свердловин питного призначення повинні мати I зону санітарної охорони. Зони контролю та спостережень (відповідно II та III зони) визначаються тільки для групових питних водозаборів.

Стаціонарні асфальто-бетонні заводи слід розташовувати за межами населених пунктів, або в межах існуючих промислових територій, де розміщуються об'єкти відповідного класу шкідливості.

Лікарняні містечка спеціалізованого профілю (протитуберкульозні, психіатричні), будинки для інвалідів і людей похилого віку, призначені для перебування хворих і підопічних протягом тривалого часу, слід розташовувати відокремлено, за межами населеного пункту в зеленій зоні не ближче 1000 метрів від межі житлової забудови та оздоровчих та санаторно-курортних установ.

14.11.5 Зовнішні транспортні мережі (автомобільні, залізничні, повітряні,) необхідно розміщувати із дотриманням нормативних СЗЗ. Автомобільні дороги I -III категорії слід передбачати в обхід населених пунктів.

В межах населених пунктів відстані від магістрально-вуличної мережі до житлової забудови регламентуються рівнями акустичного забруднення та планом червоних ліній.

При розробленні містобудівної та проекної документації слід приймати нормативні СЗЗ та санітарні розриви до об'єктів транспортної інфраструктури (АЗС, СТО, гаражів, стоянок тощо).

Морські та річкові порти слід розміщувати за межами житлових територій вниз за течією 100,0 метрів.

Розташування нових аеродромів, аеропортів, в тому числі малої авіації слід передбачати за межами населених пунктів з дотримання вимог [6].

Планувальні обмеження по даним об'єктам визначаються відповідно до вимог [42].

Існуючі та проектні магістральні трубопроводи (газо-, нафто-, аміако-, етиленопроводи) повинні проходити за межами населених пунктів з дотримання вимог щодо їх охоронних зон.

З метою захисту населення від електричних полів ПЛ

	<p>Дюжев А.С. п.п. 14.10.1 та 14.11.7 слід об'єднати Відновити вимогу чинного ДБН щодо формування комплексних зелених зон у межах міст і приміських зон (агломерацій)</p>	<p>встановлюються СЗЗ вздовж трас ліній по обидва їх боки. Магістральні водоводи господарського призначення відкритого та закритого типу повинні мати зону санітарної охорони, що визначається проектом, а при його відсутності орієнтовні розміри можуть складати: від відкритих – 100 метрів, закритих – 50 метрів. Для технологічних пульпопроводів гірничо-видобувної промисловості встановлюється охоронна зона на підставі розроблення відповідного проекту. При відсутності такого проекту - орієнтовні розміри слід визначати не менше 20 метрів в обидві сторони від зовнішньої стінки пульпопроводу. 14.11.6 Розміри СЗЗ для шламонакопичувачів металургійних підприємств і об'єктів енергетики (золівдвалів) визначаються розрахунком, але не менше 300 метрів. Для шламонакопичувачів хімічних та урановидобувних підприємств, СЗЗ слід визначати відповідно до вимог [42]. Розміри СЗЗ від кар'єрів по видобутку залізних руд та гірських порід вибуховим способом; шламосховищ та шламівідстійників металургійного виробництва визначаються згідно з вимогами [42]. СЗЗ від кар'єрів гірських порід без застосування вибухових засобів визначаються відповідно класу шкідливості базового підприємства. Прийнято до уваги. Питання розглядається у розділі 8 «Ландшафтні та рекреаційні території» 14.11.7 В складі містобудівної документації на державному та регіональному рівнях виключно у відповідності з даними державного реєстру враховуються наявні та зарезервовані до заповідання об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення. Рекреаційно-оздоровчі території формуються на підставі оцінки наявного природного ресурсу. Резервування територій для відпочинку здійснюється на підставі ландшафтної оцінки з орієнтовним визначенням їх екологічної ємності, окремо для короткочасного та тривалого відпочинку. Планувальні обмеження відображаються на відповідних кресленнях у містобудівній документації.</p>
<p>Санітарна очистка</p>		<p>11.2 Санітарне очищення</p>
<p>10.33* Для міст з кількістю населення понад 250 тис. чоловік і курортів загальнодержавного значення треба передбачати підприємства промислової переробки побутових відходів - сміттєпереробні підприємства. Влаштування місць складування або зберігання виробничого побутового сміття та інших відходів, які є джерелами забруднення атмосферного повітря пилом, шкідливими газоподібними речовинами та речовинами з неприємним запахом або іншого шкідливого впливу допускається з дозволу місцевих органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування при додержанні нормативів екологічної безпеки та забезпеченні можливості їх подальшого господарського використання. Норми накопичення побутових відходів приймати 280 - 300 кг на 1 людину у середньому по місту. Розміри земельних ділянок і санітарно-захисних зон підприємств і</p>		<p>11.2.1 Норми утворення твердих побутових відходів визначаються згідно з вимогами [41], а при розробленні генеральних планів населених місць та детальних планів території для новоутворюваних населених пунктів, приймають відповідно до табл. 11.4.</p>

споруд з транспортування, знешкодження і переробки побутових відходів слід приймати за таблицею 10.4.

Таблиця 10.4

	Розміри земельних ділянок на 1000 т твердих побутових відходів за рік, га	Розміри санітарно-захисних зон, м
Підприємства і споруди		
Підприємства промислової переробки побутових відходів потужністю до 100 тис. т за рік	0,05	300
Те саме, понад 100 тис. т за рік	0,05	500
Склади свіжого компосту:		
полігони*)	0,02 - 0,0	500
поля компостування	0,5 - 1,0	500
поля асенізації	2 - 4	1000
Зливні станції	0,2	300
Сміттєперевантажувальні станції	,04	100
Поля складування і поховання знешкоджених осадів (по сухій речовині)	0,3	1000

*) Крім полігонів із знешкодження й поховання токсичних промислових відходів.

Примітка 1. Розмір земельних ділянок полів асенізації, компостування і полігонів слід приймати з урахуванням гідрологічних, кліматичних і геологічних умов.

Примітка 2. Забороняється розміщення полігонів на території I і II округів і зон санітарної охорони вододжерел і мінеральних джерел, усіх трьох округів зон санітарної охорони курортів: на ділянках з виходом на поверхню тріщинуватих порід; у місцях виклинювання і водоносних горизонтів; у місцях масового відпочинку населення і оздоровчих дитячих установ, на ділянках з виходами ґрунтових вод у вигляді джерел і боліт завглибшки більше 1 м.

Таблиця 11.4 – Норми утворення твердих побутових відходів

Об'єкти утворення твердих побутових відходів	Розрахункова одиниця	Річна норма утворення твердих побутових відходів на розрахункову одиницю	
		кг	куб. м
Житлові будинки багатоквартирні упорядковані	1 мешканець	300-350	1,8-2,0
Житлові будинки садибної забудови	1 мешканець	350-450	2,5-3,5
В середньому по населеному пункту з урахуванням організацій та установ, маятникової міграції	1 мешканець	300-350	1,8-2,5
Сміття з удосконаленого покриття доріг та площ	1 кв. м. площі	5-15	0,008-0,025
Садові відходи від зелених насаджень	1 кв. м. площі	-	0,008

Примітка 1. Норми утворення твердих побутових відходів для житлових будинків садибної забудови при наявності опалення на вугіллі необхідно збільшувати на 30-50%.

Примітка 2. Норми утворення великогабаритних, ремонтних та будівельних відходів слід визначати в розмірі 10 % від загальної кількості утворення твердих побутових відходів в населеному пункті.

Примітка 3. Відходи електричного та електронного обладнання слід приймати із розрахунку 6 кг на 1 мешканця на рік.

Розміри земельних ділянок підприємств і споруд з транспортування, знешкодження і переробки твердих побутових відходів слід визначати за таблицею 11.5.

Таблиця 11.5 – Розміри земельних ділянок підприємств і споруд з транспортування, знешкодження і переробки твердих побутових відходів

Підприємства і споруди	Розміри земельних ділянок на 1000 т твердих побутових відходів за рік, га
Підприємства промислової переробки твердих побутових відходів (сміттєпереробні заводи та підприємства термічної утилізації твердих побутових відходів – спалювання, піроліз, газифікація, плазмові технології)	0,09
Полігони твердих побутових відходів	0,02-0,05
Склади компосту	0,04
Ділянки для компостування	0,5-1,0
Сміттєперевантажувальні станції	0,04

<p>10.34 Земельні ділянки, які відводяться для полігонів твердих побутових відходів (удосконалені звалища) повинні відповідати вимогам:</p> <p>а) територія ділянки повинна бути доступною впливу сонячних променів й вітру;</p> <p>б) рівень ґрунтових вод не повинен бути ближчим як 1 м від основи полігона; при вищому рівні ґрунтових вод потрібно улаштувати дренаж або водовідвід;</p> <p>в) на ділянках, де виявлені глини або важкі суглинки з ґрунтовими водами на глибині більше 2 м, потрібна гідроізоляція для захисту підземних вод від забруднення;</p> <p>г) ділянки для полігона не повинні розміщуватися на берегах відкритих водойм і у місцях, що затоплюються паводковими водами;</p> <p>д) територія полігона твердих побутових відходів повинна бути захищена від талих і зливових вод шляхом улаштування водовідвідних і водозбірних гідротехнічних споруд.</p>		
<p>Вперше</p>		<p>11.2.2 Підприємства з оброблення (перероблення), знешкодження, захоронення та утилізації твердих побутових відходів допускається розміщувати в промислових та комунально-складських зонах населених пунктів та за їх межами або на території полігону твердих побутових відходів, за умови організації СЗЗ відповідно до вимог санітарного законодавства.</p> <p>Розташування підприємства з оброблення (перероблення), знешкодження, захоронення та утилізації твердих побутових відходів на рекреаційних територіях, у зонах санітарної охорони джерел водопостачання та прибережних смугах водойм, охоронних зон курортів заборонено.</p> <p>Вибір земельної ділянки здійснюють з урахуванням можливості приєднання підприємства до існуючих комунікацій водопостачання, водовідведення, тепlopостачання, газопостачання та електропостачання. За необхідності слід передбачати розміщення трансформаторної підстанції, котельні, запасних резервуарів для води, локальних очисних каналізаційних споруд і локальних очисних споруд для очищення фільтрату.</p> <p>Площу земельної ділянки для розміщення підприємства з сортування та переробки твердих побутових відходів слід передбачати з розрахунку 0,09 га на 1000 т твердих побутових відходів на рік, у тому числі 0,06 га на 1000 т безпосередньо для виробництва та 0,03 га на 1000 т твердих побутових відходів – під склади готової продукції (компосту) та відсортованих компонентів твердих побутових відходів, адміністративно-побутові споруди. Біотермічні камери та безкамерне компостування з примусовою аерацією слід застосовувати для малих міст та селищ з населенням до 50 тис. мешканців, польове компостування – в містах з населенням 50-500 тис. мешканців. В населених пунктах з населенням більше ніж 500 тис. мешканців дозволяється використовувати промислове компостування.</p> <p>11.2.3 Сміттєперевантажувальні станції слід передбачати при впровадженні двоетапної технології транспортування твердих побутових відходів.</p>

		<p>Двоетапна технологія транспортування твердих побутових відходів є доцільною у разі, якщо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дальність транспортування від місця збирання до об'єкту захоронення перевищує 20 км; - декілька міст, розташованих у радіусі до 50 км, мають або планують створити один об'єкт захоронення або підприємство із переробки твердих побутових відходів. <p>Ділянки для будівництва сміттєперевантажувальних станцій слід передбачати за межами населених пунктів, або на територіях промислово-складських зон.</p> <p>Ділянка для будівництва сміттєперевантажувальної станції має відповідати встановленим санітарним нормам і правилам, вимогам екологічного законодавства, бути максимально наближеною до району збирання твердих побутових відходів, мати природний перепад висоти між майданчиками розміщення сміттєвозів-збирачів і транспортних сміттєвозів. Обов'язковою умовою є також наявність доріг з твердим покриттям, лінії електропередач, водопроводу і каналізації.</p> <p>11.2.4 На території населеного пункту слід передбачати місця для встановлення пунктів приймання вторинної сировини.</p> <p>Пункти приймання вторинної сировини повинні забезпечувати відбір відходів електричних та електронних приладів, небезпечних відходів (у складі побутових відходів) та вторинної сировини. Площа земельних ділянок для одного пункту приймання вторинної сировини повинна становити 10-25 кв. м.</p> <p>Необхідна кількість пунктів приймання вторинної сировини визначається схемою санітарного очищення відповідного населеного пункту.</p> <p>Для узагальнених розрахунків площі земельної ділянки, для організації пункту приймання вторинної сировини слід приймати 3м² на 1000 осіб населення.</p> <p>11.2.5 Утилізація трупів домашніх та безпритульних тварин здійснюється шляхом кремації в печах. Ділянку для кремаційної печі доцільно розміщувати на території полігону твердих побутових відходів, промислових та комунально-складських зонах населених пунктів та за їх межами за умови організації СЗЗ відповідно до вимог санітарного законодавства.</p> <p>Площу земельної ділянки для улаштування кремаційної печі необхідно визначати із розрахунку 0,01 га на 50 тис. осіб населення, але не менше 0,01 га на одну ділянку.</p> <p>11.2.6 В містах та інших населених пунктах необхідно передбачати пункти тимчасового утримання безпритульних тварин. Пункт тимчасового утримання безпритульних тварин повинен обов'язково мати облаштовані приміщення (відділення): приймальне, карантинне, ізолятор; відділення з утримання тварин.</p> <p>Такі пункти розташовують від житлових будинків та будівель іншого призначення на відстані не менше ніж 300 м. Територія притулку має бути огорожена. Площу земельної ділянки, що необхідна для розміщення пункту тимчасового утримання безпритульних тварин слід визначати із розрахунку 0,015 га на 50 тис. осіб населення але не менше 0,015 га на одну ділянку. Утилізація трупів тварин на території пунктів тимчасового утримання тварин не допускається.</p>
--	--	--

		<p>11.2.7 Підприємства для утримання спеціальних транспортних засобів <i>підлягають</i> розташуванню на території господарської зони полігону твердих побутових відходів <i>або в</i> промислових та комунально-складських зонах населених пунктів. Необхідна кількість та площа ділянок підприємств для утримання спеціальних транспортних засобів визначається схемою санітарного очищення населеного пункту.</p> <p>11.2.8. Місця для зберігання спеціально обладнаних транспортних засобів на території полігонів твердих побутових відходів розміщуються відповідно до вимог [73].</p>